

УХВАЛА ДРУГОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою AEROC Investment Deutschland GmbH щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 3 Закону України „Про санкції“ від 14 серпня 2014 року № 1644–VII, частини сьомої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування санкцій“ від 13 липня 2023 року № 3223–IX

Київ
4 вересня 2024 року
№ 59-у(II)/2024

Справа № 3-10/2024(20/24)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі:

Мойсик Володимир Романович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Лемак Василь Васильович,
Первомайський Олег Олексійович (доповідач),
Різник Сергій Васильович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою AEROC Investment Deutschland GmbH щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 3 Закону України „Про санкції“ від 14 серпня 2014 року № 1644–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 40, ст. 2018), частини сьомої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування санкцій“ від 13 липня 2023 року № 3223–IX (Відомості Верховної Ради України, 2023 р., № 84, ст. 303).

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційну скаргу – AEROC Investment Deutschland GmbH (далі – Товариство) – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 8, частині четвертій статті 13, частині другій статті 19, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, четвертій, п'ятій статті 41, частині другій статті 61, частині третій статті 62, пункту 1 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) пункт 1 частини першої статті 3 Закону України „Про санкції“ від 14 серпня 2014 року № 1644–VII (далі – Закон № 1644); абзаци перший – п'ятий, двадцятий, двадцять перший підпункту 3 пункту 1 Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб“ від 12 травня 2022 року № 2257–IX (далі – Закон № 2257); абзаци перший, другий підпункту 1, абзаци третій, чотирнадцятий підпункту 4 пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування санкцій“ від 13 липня 2023 року № 3223–IX (далі – Закон № 3223).

Абзацами першим – п'ятим, двадцятим, двадцять першим підпункту 3 пункту 1 Закону № 2257 унесено зміни до Закону № 1644, а абзацами першим, другим підпункту 1, абзацами третім, чотирнадцятим підпункту 4 пункту 1 розділу I Закону № 3223 – до Кодексу адміністративного судочинства України (далі – Кодекс), отже, ці норми Закону № 2257 та Закону № 3223 після набрання ними чинності стали невід'ємною частиною Закону № 1644 та Кодексу відповідно.

Отже, предметом розгляду в цій справі є пункт 1 частини першої статті 3 Закону № 1644, пункти 1, 1¹ частини першої статті 4, абзац перший частини першої статті 5¹ Закону № 1644 в редакції Закону № 2257, частина сьома статті 122 Кодексу в редакції Закону № 3223.

1.1. За пунктом 1 частини першої статті 3 Закону № 1644 підставами для застосування санкцій є „дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної

особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод“.

1.2. Відповідно до частини першої статті 4 Закону № 1644 в редакції Закону № 2257 видами санкцій за Законом № 1644 є, зокрема:

– „блокування активів – тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними“ (пункт 1);

– „стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними“ (пункт 1¹).

1.3. За частиною першою статті 5¹ Закону № 1644 в редакції Закону № 2257 «санкція, передбачена пунктом 1¹ частини першої статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України „Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів“» (абзац перший).

1.4. Приписами Кодексу в редакції Закону № 3223 встановлено, зокрема:

– «строк для звернення до суду з позовною заявою про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України „Про санкції“, встановлюється статтею 283¹ цього Кодексу» (частина сьома статті 122);

– «позовна заява про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України „Про санкції“, подається до Вищого антикорупційного суду протягом строку дії правового режиму воєнного стану та повинна містити» (абзац перший частини першої статті 283¹);

– «у п'ятиденний строк з дня одержання позовної заяви особа, щодо якої ставиться питання про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України „Про санкції“, має право подати відзив на позовну заяву» (частина друга статті 283¹).

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

2.1. Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст) 7 липня 2023 року звернулось до Вищого антикорупційного суду (далі – ВАКС) з позовом до Публічного акціонерного товариства „Група ЛСР“ (далі – ПАТ „Група ЛСР“) за участю третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача – Товариства, громадянина Російської Федерації Молчанова Андрія Юрійовича, Товариства з обмеженою відповідальністю „АЕРОК“ (далі – ТОВ „АЕРОК“), з проханням, зокрема:

1) застосувати до ПАТ „Група ЛСР“ санкцію, установлену пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону № 1644;

2) стягнути в дохід держави активи, а саме 100 відсотків частки статутного капіталу ТОВ „АЕРОК“ у розмірі 437 447 057,77 грн, якою володіє Товариство, стосовно яких ПАТ „Група ЛСР“ реалізує права, тотожні за змістом праву розпорядження.

Позовні вимоги обґрунтовані, зокрема, тим, що рішенням Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО) „Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)“ від 19 жовтня 2022 року, введеним у дію Указом Президента України від 19 жовтня 2022 року № 726/2022, застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) у виді блокування активів до ПАТ „Група ЛСР“. Рішенням РНБО „Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)“ від 12 травня 2023 року, введеним у дію Указом Президента України від 12 травня 2023 року № 279/2023, застосовано санкцію у виді блокування активів Товариства.

ВАКС рішенням від 22 серпня 2023 року позов Мін'юсту задовольнив: застосував до ПАТ „Група ЛСР“ санкцію, установлену пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону № 1644; стягнув у дохід держави 100 відсотків частки статутного капіталу ТОВ „АЕРОК“ у розмірі 437 447 057,77 грн, стосовно якої ПАТ „Група ЛСР“ через Товариство може вчиняти дії, тотожні за змістом праву розпорядження.

Не погоджуючись із указаним рішенням, Товариство оскаржило його в апеляційному порядку.

Колегія суддів Апеляційної палати ВАКС постановою від 10 жовтня 2023 року залишила без задоволення апеляційну скаргу Товариства, а рішення ВАКС від 21 серпня 2023 року – без зміни.

Судові рішення, зокрема, мотивовані тим, що відповідними рішеннями РНБО, введеними в дію указами Президента України, до Товариства застосовано санкцію у виді блокування активів; ПАТ „Група ЛСР“ вчиняє дії, які сприяли збройній агресії проти України, через участь, зокрема, у забезпеченні житлом військовослужбовців Міністерства оборони Російської Федерації, участі у програмах іпотечного житлового забезпечення військовослужбовців Російської Федерації та інвестування у будівництво житла для підтримки учасників

збройних сил Російської Федерації, які беруть участь у військовій агресії проти України. Указана діяльність підпадає під визначення дій, установлених підпунктом „г“ пункту 1 частини першої статті 5¹ Закону № 1644. Установлено, що до структури відповідача входить, крім низки компаній на території Російської Федерації, зокрема Товариство, 100 відсотків статутного капіталу якого безпосередньо належить відповідачу; відповідач, як кінцевий бенефіціарний власник Товариства, має вирішальний вплив на діяльність підприємств.

2.2. На думку автора клопотання, оспорювані приписи Закону № 1644, а також зміни до Закону № 1644, унесені Законом № 2257, порушили право приватної власності, визначене частинами першою, четвертою статті 41 Конституції України.

Товариство твердить, що підстави застосування санкцій, запроваджені Законом № 1644 у редакції Закону № 2257, застосовані до Товариства, порушують принцип верховенства права (правовладдя) та принцип юридичної визначеності, не відповідають критерію якості закону. Товариство вважає, що оспорювані приписи Закону № 2257 та Закону № 3223 порушують принцип рівності всіх учасників судового процесу, який установлено пунктом 1 частини другої статті 129 Конституції України.

Обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Кодексу, Закону № 1644, Закону № 2257, Закону № 3223, Товариство посилається на Конституцію України, рішення Конституційного Суду України, Європейського суду з прав людини, окремі приписи Кодексу, Закону № 1644, Закону № 2257, Закону № 3223, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвалою від 10 липня 2024 року відкрила конституційне провадження у справі за конституційною скаргою Товариства щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 1, 1¹

частини першої статті 4, абзацу першого частини першої статті 5¹ Закону № 1644 у редакції Закону № 2257, абзацу першого частини першої, частини другої статті 283¹ Кодексу в редакції Закону № 3223.

Цією ж ухвалою Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України неодностайно відмовила у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 3 Закону № 1644, частини сьомої статті 122 Кодексу в редакції Закону № 3223.

3.1. Другий сенат Конституційного Суду України, розв'язуючи питання щодо відкриття або відмови у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 3 Закону № 1644, частини сьомої статті 122 Кодексу в редакції Закону № 3223 у зв'язку з ухваленням неодностайно Третьою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 10 липня 2024 року у цій частині про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить із такого.

3.2. Згідно з Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі має міститися обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Товариство твердить, що пункт 1 частини першої статті 3 Закону № 1644 та частина сьома статті 122 Кодексу в редакції Закону № 3223 „не відповідають критерію якості закону“, а отже, суперечать частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19 Конституції України.

Водночас у конституційній скарзі на виконання вимог статті 151¹ Конституції України та статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ не вказано, яке з гарантованих Конституцією України прав, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування у його справі пункту 1 частини першої статті 3 Закону № 1644 та частини сьомої статті 122 Кодексу в редакції Закону № 3223.

Отже, Товариство не дотримало вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 3 Закону № 1644, частини сьомої статті 122 Кодексу в редакції Закону № 3223 за пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 56, 62, 67, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 54 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою AEROC Investment Deutschland GmbH щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини першої статті 3 Закону України „Про санкції“ від 14 серпня 2014 року № 1644–VII, частини сьомої статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо застосування санкцій“ від 13 липня 2023 року № 3223–ІХ на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**